

Soru 1: İşsizlik parası alıyorum ve kısa bir süre sonra doğum yapmam söz konusu. Bu durumda ücretli annelik izni hakkım var mı? (A.P.- İsviçre)

Soru 2: İsviçre'de işsizlik parası almak için müracaatta bulunduğumda 6 aylık hamileydim. Buna rağmen bana bir kursa katılmam gerektiği bildirildi. Bu kursa katılmak zorunda mı yım? (K.S. - İsviçre)

Cevap: İsviçre İşsizlik Sigortası Kanununun (*Arbeitslosenversicherungsgesetz, AVIG / Loi sur l'assurance-chômage, LACI*) 15. Maddesine göre işsizlik sigortasından yararlanmanın şartları biri tavassut ehliyetine (*Vermittlungsfähigkeit / Aptitude au placement*), yani iş piyasasında iş bulmaya ve çalışmaya hazır, çalışmaya müsait ve çalışma hakkına sahip olmaktır. Hamilelikte bu imkânın kısıtlı veya hiç mevcut olması söz konusu ise, aynı kanunun (*AVIG/LACI*) 28. maddesine göre işsizlik sigortasından diğer şartlar yerine getirildikçe yararlanma imkânı saklı kalmakta, yani gebelik esnasında işsizlik parası almak kural olarak mümkündür.

Hamile ve işsiz bayanlar, işsizlik sigortasından yararlandıkça iş bulmakla yükümlü kalır ve elinden gelen çabayı göstermesi gerekmektedir. Pratikte hamile olan işsiz bayanlardan en azından haftada %20 kapasiteli bir iş bulup ve doğuma iki ay kalana kadar çalışmaya hazır olmaları demektir. Çalışmaya hazır olmak İş ve İşçi Bulma Kurumunun (*Regionales Arbeits-Vermittlungszentrum RAV/Office Régional de Placement ORP*) önerdiği işlerin yanı sıra kursları, stajları ve iş bulma imkânını yükselten diğer derslere gitme yükümlülüğünü de beraberinde getirmektedir. Hamilelik çeşitli tıbbi sebeplerden dolayı sorunlu geçmeye başladığı an, doktor raporu ile beraber mazeret göstererek işsizlik sigortasından maaş alma hakkını kaybetmeden kurslara, stajlara ve derslere gitme zorunluluğundan muaf tutulur.

Doğumdan sonraki işsiz genç anneler 14 hafta ya da 98 gün boyunca annelik parası (*Mutterschaftsgeld / Allocation de maternité*) alma haklarına sahiptirler. Bu parayı almak için İş ve İşçi Bulma Kurumuna (*RAV/ORP*) daha evvel iş bulmaya hazır olan birisi olarak kayıtlı olmaktır. Doğumun akabinde işsizlik sigortasından ayrılıp annelik parasına bağlanmak üzere kurum değişikliği söz konusu olur. İşsiz hamile bayanların annelik parasından yararlanabilmeleri için ikamet ettikleri yerdeki yetkili Sosyal Sigortalar Kurumuna (*Ausgleichskasse AHV/ Caisses de compensation AVS*) müracaat etmeleri şarttır. İsviçre Yedek Gelir Kanununun (*Erwerbsersatzgesetz, EOG/Loi sur les allocations pour perte de gain, LAPG*) 16g maddesine göre işsizlik maaşının yerine annelik parası bağlanır ve iki sigortadan çifte gelir alma imkânı önlenir. İşsizlik hakkı askıya alınıyor ve annelik parası alınmaya başlanıyor. Annelik parasının yüksekliği en azından işsizlik parasının alınmış miktarını buluyor.

Doğumun beşinci haftasından sonra kadınlar küçük bir miktarda kendilerine yeni bir iş aramak ve bulmakla zorunlu tutulur. Doğumun altıncı ayından itibaren İş ve İşçi Bulma Kurumu (*RAV / ORP*) tarafından yeni bir işyeri bulma ile ilgili kurslara, stajlara ve derslere doğumdan evvel mevcut olan katılma mecburiyeti yeniden söz konusu olur. Yukarıda da belirtildiği gibi bu kurslardan sadece tıbbi rapor ile katılmaktan muaf tutulması mümkündür.